

Německo

Státní zřízení	federativní parlamentní republika
Hlavní město	Berlín
Rozloha	357 104 km ²
Počet obyvatel	80 594 017 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	EU od roku 1958, NATO od roku 1955
Měna	euro
Úřední jazyk	němčina

Obr. 9 – Kancléřka Angela Merkelová byla časopisem Forbes v roce 2017 označena za nejmocnější ženu světa.

Obr. 10 – Braniborská brána, jedna z nejznámějších a nejkoničtějších pamětihodností Berlína

Obr. 11 – Památník připomínající Berlínskou zeď v místech, kudy vedla

Spolková republika Německo je **federativní republika**, kterou tvoří **16 spolkových zemí** včetně tří městských států – Berlín, Hamburk a Brémy. Česká republika sousedí se dvěma spolkovými zeměmi – se **Saskem** a největší spolkovou zemí **Bavorskem**. Každá ze spolkových zemí má svoji vlastní vládu. Nejvyšším orgánem výkonné moci je spolková vláda v čele se spolkovým kancléřem. Od roku 2005 plní tuto funkci **kancléřka Angela Merkelová** (→ Obr. 9), která v roce 2017 stanula v čele vlády již počtvrté. Prezident má jen omezenou moc a plní spíše reprezentativní funkci.

Po prohrané 2. světové válce bylo Německo rozděleno mezi vítězné mocnosti na **čtyři okupační zóny**. V hranicích okupačních zón Francie, Británie a Spojených států amerických vznikla **Spolková republika Německo** (SRN, lidově západní Německo) s tržní ekonomikou a orientací na Západ. Ta se také stala jedním ze zakládajících států Evropského společenství uhlí a oceli, předchůdce Evropské unie. Na území sovětské okupační zóny vznikla **Německá demokratická republika** (NDR, lidově východní Německo) orientovaná na Východ. Berlín pak byl rozdělen mezi obě republiky, od roku 1961 neprostupnou Berlínskou zdí (→ Obr. 11), která se stala celosvětovým symbolem bipolárně rozděleného světa. V roce 1990 došlo ke sjednocení těchto dvou států v jeden celek, užívající název Spolková republika Německo. Desetiletí trvajících odloučení a uplatňování odlišných ekonomických modelů však zanechalo mezi oběma částmi Německa **velké rozdíly v životní úrovni**, které se dodnes nepodařilo zcela odstranit.

Obr. 12 – Kielský průplav na severu Německa spojuje Severní a Baltské moře a jeho použití tak zkracuje cestu přibližně o 460 km.

Obr. 13 – Vinice v údolí řeky Mosely

Obr. 14 – Katedrála sv. Petra v Kolíně nad Rýnem (památko UNESCO)

Obr. 15 – Frauenkirche v Drážďanech byla za války zcela zničena. Kostel byl na přelomu tisíciletí znovu vystavěn a v roce 2005 vysvěcen. Téměř polovina stavebního materiálu pochází z trosk původní stavby.

Obr. 16 – Pohádkový zámek Neuschwanstein

Nížinatý sever se směrem k jihu postupně zvedá. Na jih území zasahují **Alpy**, kde leží nejvyšší vrchol Německa **Zugspitze** (2 962 m n. m.). Sever Německa omývá **Severní a Baltské moře**. Ta jsou navzájem propojena Kielským průplavem (→ str. 27, Obr. 12). Kanály propojují také mnohé německé řeky sloužící zejména k nákladní přepravě (např. průplav Rýn-Mohan-Dunaj). Na západě Německa protéká hustě zalidněným územím řeka **Rýn** s největším říčním přístavem světa **Duisburgem**, který leží při ústí řeky **Rúr** do Rýna. Největším pravostranným přítokem Rýna je řeka **Mohan**. U města Koblenz přijímá Rýn řeku **Moselu** (→ Obr. 13), která protéká známou vinařskou oblastí. Z České republiky do Německa přitéká řeka **Labe**, na které leží historické město **Drážďany** a při ústí do Severního moře **Hamburk**, největší přístav v Německu a **druhý největší** v Evropě. Na hranicích s Polskem teče řeka Odra, která taktéž pramení na našem území. V jižním Německu má svůj pramen evropský veletok **Dunaj**.

Německo je po Rusku druhou nejlidnatější zemí Evropy. Osídlení je rovnoměrné, velká města se nacházejí na celém území. Nejvíce obyvatel je soustředěno v konurbaci **Porýní-Porúří**. Nejlidnatějším městem je hlavní město Berlín (3,6 mil. obyv.). Dalšími velkými městy jsou **Hamburk**, **Mnichov** – hlavní město Bavorska, **Kolín nad Rýnem** a **Frankfurt nad Mohanem** (→ str. 29, Obr. 17) – významné finanční centrum, kde sídlí Evropská centrální banka a ve kterém se konají veletrhy. Téměř 90 % obyvatel Německa představují **Němci**. Zbýlých 10 % tvoří přistěhovalci z různých částí světa. Nejpočetnější menšinou jsou **Turci**, kterých zde žije přibližně 1,5 milionu. Ti sem přicházeli v 60. letech jako levná pracovní síla, tzv. gastarbeitři. Na severu Německa převažují **protestanti**, na jihu **katolíci**. Početná je i populace muslimů.

Německo je domovem mnoha osobností, které dosáhly mimořádného úspěchu v oblasti kultury a vědy nebo ovlivnily běh dějin. Jmenujme alespoň některé: hudební skladatelé **Johann Sebastian Bach**, **Ludwig van Beethoven** a **Richard Wagner**, spisovatelé **Johann Wolfgang Goethe** a **Fridrich Schiller**, malíř **Albrecht Dürer**, filosofové **Immanuel Kant**, **Georg Wilhelm Friedrich Hegel** a **Friedrich Nietzsche**, sociolog **Karl Marx**, vynálezce knihtisku **Johannes Guttenberg**, astronom **Johannes Kepler**, fyzik **Albert Einstein** a další. V posledních desetiletích Německo proslavil nejúspěšnější závodník F1 všech dob **Michael Schumacher** nebo tenisté **Boris Bäcker** a **Steffi Graffová**.

Dlouhá historie země se odráží v **množství kulturních památek**, které lákají návštěvníky z celého světa. Mnohé z nich však byly během války bombardováním poškozeny a následně prošly náročnou obnovou. Mezi nejnavštěvovanější města patří **Berlín** – Braniborská brána, budova Říšského sněmu, **Drážďany** (→ Obr. 15) se světově proslulou galerií Zwinger, **Mnichov** s galerií Alte Pinakothek a pivním festivalem Oktoberfest, **Kolín nad Rýnem** se slavnou katedrálou sv. Petra (→ Obr. 14) nebo **Norimberk** s budovou soudu, kde probíhal proces s nacistickými válečnými zločinci. Jedním z nejnavštěvovanějších míst Německa je zámek **Neuschwanstein** (→ Obr. 16).

Německo je **ekonomicky nejsilnější zemí Evropy** a čtvrtou na světě. Je členem skupiny světových ekonomických velmocí **G8** a patří mezi největší světové exportéry. Po 2. světové válce nastartovalo Německo hospodářský růst opírající se o hutnickou základnu, která umožnila rozvoj průmyslu. Dnes patří Německo mezi nejprůmyslovější země světa. Nejrozsáhlejším odvětvím je **strojírenství** vyrábějící **stavební stroje** (značka Liebherr), a především **dopravní prostředky** (největší výrobce automobilů v Evropě a čtvrtý na světě) – značky Volkswagen, Audi, BMW, Mercedes-Benz, Opel a Porsche. Německou firmou je také výrobce pneumatik a dalších automobilových součástí Continental. Na světové úrovni je i **elektrotechnika** – značky Siemens, Miele, Bosch, Kärcher aj. Rozsáhlý je **chemický průmysl**, zahrnující širokou škálu produktů. Významnými světovými chemickými firmami jsou Bayer a BASF. Světový význam má dále **textilní průmysl** (značky Adidas, Puma nebo Hugo Boss) a **potravinářský průmysl** (například mlékárenská firma Zott), který navazuje na vyspělé zemědělství. V oblasti **energetiky** působí společnosti RWE a E.ON. Vysoce rozvinutý je **sektor služeb** – řetězce značek Kaufland a Lidl. Světovými firmami jsou pojišťovna Allianz a banka Deutsche Bank (→ Obr. 17). Německými dopravními společnostmi světového významu jsou Lufthansa, jedna z největších leteckých společností světa, a poštovní a kurýrní společnost DHL.

Věděli jste, že...?

- Český název Německo je odvozen od etnonyma Němci. To zase bylo odvozeno od slova němý, neboť jazyk, kterým příslušníci tohoto etnika hovořili, byl pro Čechy nesrozumitelný.

Švýcarsko

Státní zřízení	federativní parlamentně prezidentská republika
Hlavní město	Bern
Rozloha	41 277 km ²
Počet obyvatel	8 236 303 (červenec 2017)
Členství v EU, NATO	není členem EU, není členem NATO
Měna	švýcarský frank
Úřední jazyk	němčina, francouzština, italština a rétorománština

Švýcarská konfederace, jak zní její oficiální název, je vnitrozemská federativní republika, kterou tvoří **26 kantonů**. Prezident je volen ze členů spolkové rady na jeden rok a je vůči ostatním členům v pozici prvního mezi rovnými s výkonem čestných funkcí. Švýcarsko platí za **symbol neutrality** (členem OSN se Švýcarsko stalo až v roce 2002) a **přímé demokracie** (o mnohých záležitostech rozhodují švýcarští občané přímo prostřednictvím referenda).

Obr. 17 – Sídlo Deutsche Bank ve dvojici mrakodrapů ve Frankfurtu nad Mohanem

Obr. 18 – Město Kostnice na břehu Bodamského jezera, dějiště koncilu, na kterém byl Jan Hus odsouzen jako kacíř a následně upálen na hranici.

Obr. 19 – Nejslavnější švýcarská hora Matterhorn (4 478 m n. m.)

Obr. 20 – Rhodenský ledovec, zdrojnice řeky Rhône